

وحیدعظیم‌بیا

دبیر گروه اقتصاد

ایران با بهره‌گیری از توان و تخصص داخلی توانسته‌است ظرفیت تولید گاز را افزایش دهد و گاز از میدان مشترک منجر به تأخیر و عقب‌نشینی می‌شد. با این حال دولت سیزدهم استفاده از منابع و تخصص داخلی را در اولویت قرار داده که منجر به بهره‌برداری عملیاتی از فاز ۱۱ پارس جنوبی و پایان دادن به تأخیر ۲۰ ساله شده‌است. در صفحه پیش‌رو به بررسی این موضوع پرداخته‌ایم.

برجسته‌ترین اقدام صنعت گاز پس از انقلاب با بهره‌برداری از پیچیده‌ترین میدان گازی

موقعیت استراتژیک ایران در منطقه و پتانسیل قابل توجه آن برای صادرات گاز با توجه به تقاضا و نیاز کشورهای چون عراق، ترکیه، پاکستان، عمان، افغانستان، کویت، شبه قاره هند و اروپا می‌تواند ما را به هاب گازی منطقه و جهان تبدیل کند و ابزار قدرتی برای خنثی‌سازی تحریم‌های مرتبط با حوزه انرژی کشور باشد و برای رسیدن به جایگاه خود در عرصه بازار جهانی گاز توسعه میادین گازی به ویژه میادین مشترک از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است و این موضوع در اسناد بالادستی از جمله سند اقتصاد مقاومتی نیز مورد تأکید قرار گرفته‌است.

بی‌گمان توسعه میدان گازی پارس جنوبی برجسته‌ترین اقدام صنعتی در تاریخ پس از انقلاب بوده‌است. در این میان توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی به علت تأخیر چندین ساله در اولویت قرار گر گرفته و دولت سیزدهم بنا را بر تکیه بر توان داخلی گذاشته‌است و تحت تأثیر نام‌های برجسته‌خارجی قرار نگرفته و توان داخلی و متخصصان ایرانی را در راس کار قرار داده‌است و هرگز سعی نکرده‌است منتظر برجام یا شرکت‌های خارجی باشد. با افتتاح این پروژه از سوی دولت سیزدهم توان برداشت گازی ایران از این میدان مرزی افزایش چشمگیری می‌یابد. البته مزایای این میدان گازی تنها افزایش تولید گاز نیست.

افزایش قدرت دیپلماسی در منطقه، ایجاد بستتر شغلی و همچنین افزایش صادرات بخش گازی از دیگر مزایای افتتاح این پروژه به شمار می‌رود. همچنین افتتاح این پروژه با وجود تحریم‌های گسترده آمریکا می‌تواند اقدامی در بی‌بی‌ان کردن تحریم‌ها تلقی شده و موجب تثبیت قدرت جمهوری اسلامی شود. دولت سیزدهم در یک اقدام و یک تصمیم راهبردی توانست فاز ۱۱ پارس جنوبی را سه سال زودتر با حضور متخصصان ایرانی به بهره‌برداری برساند و سکوئی را که در دریا پارس شده بود برپا نخستین بار در کشور چاب‌جا کند، چون این کار نیازمند مهندسی پیچیده و پیشرفته بود و ایران نمی‌توانست به دلیل تحریم از تجربه و تجهیزات شرکت‌های بین‌المللی استفاده کند؛ از توان داخلی نهایت بهره را برد و این کار عظیم را به جوانان ایرانی این مرز و بوم سپرد و شاهد نتیجه چشمگیر آن بود.

با افتتاح فاز ۱۱ پارس جنوبی در شرایط تحریم نقطه عطفی در حوزه انرژی در کشور ایجاد شد. فاز ۱۱ پارس جنوبی که مرزی‌ترین فاز ایرانی‌است و بر خلاف برخی از موقعیت فازهای پارس جنوبی این فاز قابلیت تولید از چهار لایه بهره‌ده را داراست البته باید گفت اقدام‌های شرکت ملی نفت در این بخش به اتمام نرسیده‌است. ۲۰ میلیارد دلار اعتبار برای فشارافزایی در پارس جنوبی اختصاص داده شده‌است و صنعت نفت ایران در این بخش مأموریت مهمی دارد.

صنعت نفت و گاز ایران در همه زمینه‌ها خودکفاست، یعنی هیچ مستشار خارجی در بالادست و پایین‌دست صنعت ایران حضور ندارد. ۳۰ کشور در فهرست تحریم‌های آمریکا قرار دارند و تولید نفت این کشورها به محض رویارویی کاهش یافته و فعالیت در پالایشگاه‌هایشان متوقف شده‌است، اما ایران افزون بر خود کفایت در صنعت نفت با رافراتر گذاشته و در پالایشگاه فراسرزیمینی نیز حضور فعال پیدا کرده‌است در حالی که آمریکا بی‌ها فکر می‌کردند به محض تحریم، صنعت نفت ما زمینگیر خواهد شد اما امروز ما شاهد افزایش ظرفیت تولید و تولید روزانه ۸۰۰ میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه و بیش از یک میلیارد مترمکعب گاز در روز هستیم. ما بهره‌برداری از فاز ۱۱ پارس جنوبی علاوه بر افزایش تولید گاز و بی‌اثر کردن تحریم‌های ظالمانه شاهد رونق اقتصادی و اقتدار جمهوری اسلامی در خاورمیانه خواهیم بود.

با توسعه این میدان جبران ناترازی گاز در کشور تا حد بسیاری رفع خواهد شد. همچنین سالانه ۵ میلیارد دلار عایدات این فاز خواهد بود. با افزایش تولید گاز در کشور علاوه بر ارز آوری و کمک به حل مشکل ناترازی گاز در زمستان با هم به کمک و همراهی مردم با دولت نیاز است و باید علاوه بر صرفه جویی از وسایل گازسوز استاندارد استفاده کرد در شکوفایی کشور همگی سهیم باشیم.

اقتصادسیاسی

سرویس اقتصادی۰۶-۸۸۵۳۳

سلسله گزارش‌های «جوان» از اقدامات اقتصادی دولت – ۶

توسعه ظرفیت صادرات گاز و حل ناترازی مقطعی داخلی

توسعه مهم‌ترین و پیچیده‌ترین لایه گازی کشور با تکیه بر توان داخل با ظرفیت بهره‌برداری روزانه ۱۵میلیون مترمکعب از جمله دستاوردهای اقتصادی دولت به شمار می‌رود

یکی از اقدامات مهم و کلیدی در زمینه افزایش برداشت از میادین مشترک گازی، به کارگیری توان داخلی برای توسعه ظرفیت تولید گاز کشور و برداشت عملیاتی گاز از میادین مشترک است که متأسفانه در این زمینه به دلیل عدم به کارگیری از توان داخل و نیازمند بودن به پیمانکاران خارجی در سال‌های گذشته، بسیار عقب افتادیم؛ با این حال در دولت سیزدهم بدون اتکا به پیمانکاران خارجی و با یسه‌کارگیری ظرفیت و توان داخلی برای توسعه ظرفیت تولید گاز کشور، توانستیم پس از معطلی ۲۰ ساله به توانمند نبودن در برداشت گاز از فاز ۱۱ پارس جنوبی پایان دهیم و حالا با همت مهندسان ایرانی به بهره‌برداری عملیاتی برسیم.

□ □ □

برای حرکت رو به جلو، تخصیص منابع مالی مناسب برای حمایت از توسعه ظرفیت گاز کشور برای دولت بسیار مهم است. علاوه بر بودجه دولت که منبع مالی قابل توجهی از طریق شرکت ملی نفت و گاز ایران است، راه‌های دیگری نیز باید بررسی شود. سرمایه‌گذاری‌های مشترک صنایع می‌تواند به تأمین گاز و برق خود کمک کند و منابع صندوق توسعه ملی که منبع مالی قابل توجهی از تجارت نفت خام ایران به دست آورده است، می‌تواند برای توسعه میادین مشترک گازی نیز استفاده شود.

این تمرکز بر توسعه ظرفیت گاز ایران پیامدهای قابل توجهی برای بازار انرژی داخلی و بین‌المللی خواهد داشت. در داخل کشور تضمین تأمین پایدار و کافی گاز برای بخش‌های مختلف از جمله سکونتی، تجاری و صنعتی، به حل تعادل نداشتن‌های مقطعی داخلی کمک خواهد کرد. این امر به رفع کمبود انرژی و کاهش وابستگی به واردات کمک می‌کند که منجر به امنیت انرژی بیشتر می‌شود.

در عرصه بین‌المللی، توسعه ظرفیت گاز ایران، این کشور را به عنوان یک بازیگر اصلی در بازار جهانی گاز معرفی خواهد کرد. ایران با ذخایر گسترده و ظرفیت تولید فزاینده خود، پتانسیل تبدیل شدن به یک صادرکننده قابل توجه گاز را دارد. این نه تنها اقتصاد کشور را تقویت می‌کند، بلکه بازارانه یک منبع انرژی قابل اعتماد و مقرون به صرفه به کشورهای همسایه، به ثبات منطقه‌ای کمک می‌کند. علاوه بر این، توسعه ظرفیت گاز ایران با تلاش‌های جهانی برای گاز به سمت منابع انرژی پاک‌تر و پایدارتر همسوست. گاز طبیعی جایگزین پاک‌تری برای سایر سوخت‌های فسیلی در نظر گرفته می‌شود و به این ترتیب، افزایش تولید و صادرات آن می‌تواند به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و کاهش تغییرات آب و هوایی کمک کند.

این رویکرد مهم نشان داد که ایران و نخبگان ایرانی بدون کمک از پیمانکاران خارجی توانایی توسعه مهم‌ترین و پیچیده‌ترین لایه گازی کشور را دارند و این موضوع پیام مهم اقتصادی و منطقه‌ای برای کشورهای همسایه دارد که نشان از جایگاه و توانمندی بزرگ صنعت نفت و گاز ایران است.

حال با ورود به سال سوم دولت سیزدهم و توانمندی مشهود و انکال وناکلبر این کشور در توسعه میادین مشترک پیچیده گازی روی دریا، باید منابع مالی متناسب نیز در اختیار قرار گیرد. علاوه بر بودجه دولتی که مهم‌ترین منبع توسعه ظرفیت گازی کشور از طریق شرکت ملی نفت و گاز ایران است، می‌توان از سرمایه‌گذاری مشترک صنایع جهت خودتأمینی گاز و برق خود، همچنین به کارگیری منابع صندوق توسعه ملی که با گسترش تجارت نفت خام ایران به منابع عظیمی دست پیدا کرده‌است و همچنین درآمدهای نفتی مازاد بر پیش‌بینی بودجه به سمت توسعه میادین گازی مشترک با تکیه بر توان داخلی برویم. موتور محرک اصلی توسعه صنعت انرژی کشور، با بهره‌برداری از مهم‌ترین و پیچیده‌ترین لایه گازی کشور

اسماعیل حسین زهی

نماینده مردم خرم در مجلس

بهره‌برداری فاز ۱۱ پارس جنوبی از معطلی ۲۲ ساله از نسوی پیمانکار خارجی جلوگیری کرد. در واقع توسعه هر کشوری به واسطه نیروی انسانی آن کشور رقم می‌خورد. امیدواریم از این نیروی جوانی که تواناستند فاز ۱۱ پارس جنوبی را قبل از پایان روزشمار به بهره‌برداری برسانند، در سایر بخش‌ها هم به درستی استفاده شود

تأمین مالی جدید برای توسعه ظرفیت گازی کشور و توسعه جایگاه منطقه‌ای ایران در زمینه تجارت گاز طبیعی به گفت‌وگو بپردازیم.

■ **تزیق ۱۵میلیون مترمکعب گاز به شبکه ماحصل کار نخبگان ایرانی**

اسماعیل حسین‌زهی، نماینده مردم «خاش» در مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «جوان» می‌گوید که بهره‌برداری «فاز ۱۱ پارس جنوبی» از معطلی ۲۲ ساله از سوی پیمانکار خارجی جلوگیری و امکان برداشت ۱۵ میلیون متر مکعب گاز به شبکه را فراهم کرد.

وی با اشاره به بهره‌برداری گاز از فاز ۱۱ پارس جنوبی و تفیقات دولت سیزدهم در این بخش می‌گوید: «فاز ۱۱ یکی از پیچیده‌ترین فازهای میدان گازی پارس جنوبی قلمداد می‌شود. فاز ۱۱ پارس جنوبی به دست جوانان و با تکیه بر توان داخلی به بهره‌برداری رسید، به واقع یکی از صنایع تحریم‌عילה ایران است که ما به جوانان خودمان اعتماد داشته باشیم. در واقع جوانان ما فعالیت‌های مهندسی که بیشتر شرکت‌هایی همچون توتال فرانسه در کشور انجام می‌دادند را انجام می‌دهند، البته این مهم نه تنها در وزارت نفت که باید در سایر وزارت‌خانه‌ها هم دیده شود.»

این نماینده مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه «فاز ۱۱ پارس جنوبی» با ابتکار دولت سیزدهم پیش از موعد باعث شده تا این مهم پیش از موعد به بهره‌برداری برسد، چراکه شرکت‌های خارجی تنها به دنبال کسب منافع خودشان از این بخش هستند. بنابراین بهره‌برداری فاز ۱۱ پارس جنوبی از معطلی ۲۲ ساله از سوی پیمانکار خارجی جلوگیری کرد. در واقع توسعه هر کشوری به واسطه نیروی انسانی آن کشور رقم می‌خورد. بنابراین امیدواریم از این نیروی جوانی که توانستند فاز ۱۱ پارس

جنوبی را قبل از پایان روزشمار به بهره‌برداری برسانند، در سایر بخش‌ها هم به درستی استفاده شود.»

این نماینده مجلس شورای اسلامی تصریح می‌کند: «همچنین با ابتکار دولت سیزدهم پیرو بهره‌برداری فاز ۱۱ پارس جنوبی امکان برداشت روزانه حداقل ۱۵ میلیون متر مکعب گاز برای کشور فراهم می‌شود. در واقع این تولید گاز می‌تواند بخشی از ناترازی‌های کشور را جبران کند و همچنین ما می‌توانیم از ظرفیت ایجاد شده برای صادرات گاز در فصول گرم سال نیز استفاده کنیم. بهره‌برداری از فاز ۱۱ میدان گازی پارس جنوبی پیام سیاسی –اقتصادی خوبی برای ما در منطقه به ارمغان

منصور شکراللهی

عضو کمیسیون انرژی مجلس

بهره‌برداری از فاز ۱۱ پارس جنوبی با ابتکار دولت سیزدهم باعث این شده که ما سه سال زودتر از موعد این پروژه را به بهره‌برداری برسانیم که امکان برداشت روزانه حداقل ۱۵ میلیون متر مکعب گاز را فراهم خواهد کرد. بهره‌برداری فاز ۱۱ پارس جنوبی حتی می‌تواند بخشی از ناترازی‌های گاز را جبران و در صادرات گاز در فصول گرم سال به کشور کمک کند.

نگاره

پیام بهره‌برداری از لایه مشترک مرزی ایران با قطر

توسعه موفقیت آمیز فاز ۱۱ نشان دهنده توانایی ایران در غلبه بر چالش‌ها و دستیابی به خودکفایی در استخراج گاز است. ایران با تکیه بر پیمانکاران داخلی، نه تنها وابستگی خود به قدرت‌های خارجی را کاهش داده، بلکه تخصص فنی خود را در استخراج گاز از میادین مشترک گازی در دریا نیز به نمایش گذاشته‌است. این دستاورد پیامدهای گسترده‌ای برای موقعیت ایران در منطقه بدون اتکا به قدرت‌های خارجی می‌دهد. در استخراج گاز از منطقه و به‌طور بالقوه تبدیل به یک بازیگر اصلی در بازار جهانی انرژی شود. علاوه بر این، توسعه فاز ۱۱ منافع اقتصادی قابل توجهی برای ایران به همراه خواهد داشت. افزایش ظرفیت استخراج گاز به رشد اقتصادی کشور کمک می‌کند، زیرا می‌تواند تقاضای داخلی خود را به‌طور مؤثرتر برآورده و گاز مازاد را برای تولید درآمد صادر کند. این امر باعث افزایش ثبات اقتصادی ایران و کاهش اتکای آن به سایر بخش‌های برای تولید درآمد خواهد شد. علاوه بر این، توسعه فاز ۱۱ فرصت‌های شغلی برای ایرانیان ایجاد می‌کند و اقتصاد کشور را بیشتر رونق می‌دهد.

توسعه موفقیت‌آمیز فاز ۱۱ در میدان گازی پارس جنوبی، توانمندی کشورمان را در استخراج گاز از میادین مشترک گازی در دریا نشان می‌دهد. ایران با تکیه بر پیمانکاران و منابع داخلی ایرانی، ظرفیت تولید گاز خود را سه سال زودتر از موعد مقرر افزایش داده‌است. این دستاورد نه تنها نشان دهنده تخصص فنی ایران است، بلکه این کشور را به عنوان پیشرو در منطقه غرب آسیا و خاورمیانه قرار می‌دهد. افزایش ظرفیت استخراج گاز باعث رفع عدم تعادل داخلی، جلوگیری از آسیب‌های اقتصادی و ایجاد فرصت‌های برای رشد اقتصادی و اشتغال خواهد شد. در مجموع، توسعه فاز ۱۱ نقطه عطف قابل توجهی در توانمندی‌های استخراج گاز ایران است و زمینه را برای پیشرفت‌های بیشتر در این زمینه فراهم می‌کند.

دوشنبه ۲۷ شهریور ۱۴۰۲ | ۲ ربیع‌الاول ۱۴۴۵